

POSTANOWIENIE

25 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 25 kwietnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi C. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B o stwierdzenie
niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 11 stycznia 2023 r., VII AGa 619/22 (VII WSC 222/23 no),
wydanego w sprawie z powództwa C. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w
B.
przeciwko B. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o zapłatę,

1) odrzuca skargę

**2) oddala wniosek przeciwnika skargi o zasądzenie na jego
rzecz kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Strona powodowa C. sp. z o.o. w B. w pozwie przeciwko B. sp. z o.o. w W. domagała się zasądzenia kwoty 124 132,38 zł z odsetkami ustawowymi i kosztami postępowania z tytułu czynszu najmu bliżej opisanej nieruchomości za styczeń 2019 r. Pozwany wnioskował o oddalenie powództwa, powołując się na dokonane przez niego wypowiedzenie umowy najmu, powodujące zakończenie tego stosunku prawnego między stronami z dniem 31 grudnia 2018 r., co powód negował. Wyrokiem z 13 kwietnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił to

powództwo. Po rozpoznaniu apelacji strony pozwanej, Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 11 stycznia 2023 r. zmienił opisany wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo. Powód wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem tego wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 424¹ § 1 k.p.c., można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze innych środków prawnych przysługujących stronie na podstawie kodeksu nie było i nie jest możliwe. Przedmiotem badania w postępowaniu zainicjowanym tym nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia jest niezgodność z prawem prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji kończących postępowanie w sprawie. Ocena zasadności skargi dokonywana jest przez Sąd Najwyższy przy zastosowaniu autonomicznego pojęcia bezprawności, zgodnie z którym orzeczeniem niezgodnym z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. i art. 519² k.p.c. jest orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, Nr 1, poz. 17 i z 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, Nr 2, poz. 35; postanowienie Sądu Najwyższego z 26 lipca 2018 r., IV CNP 25/18 oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 27 września 2012 r., Sk 4/11, OTK-A 2012/8/97, Dz. U. 2012, poz. 1104). Orzeczenie Sądu Najwyższego uwzględniające przedmiotową skargę nie wzrusza objętego nią prawomocnego orzeczenia, lecz stanowi prejudykat niezbędny do dochodzenia od Skarbu Państwa naprawienia szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia niezgodnego z prawem. Ze względu na nadzwyczajny charakter tego środka prawnego oraz jego funkcję, skarga musi spełniać wysokie wymagania formalne, które podzielić należy na wymogi stawiane pismu procesowemu (art. 424⁵ § 2 k.p.c.), których ewentualne wadliwości podlegają naprawieniu oraz wymogi

konstrukcyjne skargi (art. 424⁵ § 1 k.p.c.), których braki nie podlegają sanacji, lecz powodują obligatoryjne odrzucenie skargi na podstawie art. 424⁸ § 1 k.p.c.

Stosownie do art. 424⁵ k.p.c., skarga powinna zawierać:

- 1) oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części;
- 2) przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie;
- 3) wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny;
- 4) uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy;
- 5) wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto – gdy skargę wniesiono, stosując art. 424¹ § 2 - że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi;
- 6) wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem.

Rozpoznawana skarga dotknięta jest nieusuwalnymi brakami konstrukcyjnymi polegającym na: niewskazaniu przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny, nieuprawdopodobnieniu wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie zaskarżonego nią orzeczenia oraz niewykazaniu, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wyjaśniał, że każde wymaganie przewidziane w art. 424⁵ § 1 k.p.c. ma charakter samoistny i powinno być spełnione samodzielnie, niezależnie od innych. Przepis ten wyraźnie odróżnia podstawy skargi od wskazania przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne, nie może zatem budzić wątpliwości, że skarga musi zawierać każdy z tych elementów przedstawiony odrębnie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 20 lipca 2005 r., IV CNP 1/05, z 27 lipca 2006 r., III CNP 25/06 i z 20 maja 2007 r., III CNP 69/07.). Jeżeli ten sam przepis stanowi jednocześnie podstawę skargi oraz przepis, z którym orzeczenie jest niezgodne, to należy przedstawić oba te elementy w sposób wyraźnie wyodrębniony, czego skarżący nie uczynił.

Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiskiem, na skarżącym spoczywa obowiązek wskazania zakresu i rozmiaru oraz charakteru poniesionej szkody, zaprezentowania juredycznej argumentacji przekonującej o tym, że szkoda ta rzeczywiście została mu wyrządzona, a ponadto przedstawienia odpowiednich środków mających uwiarygodnić twierdzenia strony (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2006 r., III CNP 23/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 140 i z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7-8, poz. 141). W rozpoznawanej skardze powód ograniczył się wyłącznie do wskazania, że szkodą w wysokości 124 132,38 zł jest wartość roszczenia dochodzonego w uprzednio wytoczonej sprawie, które zostało oddalone przez Sąd drugiej instancji. Tymczasem Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazał w swoich orzeczeniach, że uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody nie może sprowadzać się do stwierdzenia, że sąd nie uwzględnił ostatecznie powództwa strony bądź orzekł niezgodnie z wnioskiem, z którym wystąpił wnioskodawca; gdyby bowiem wystarczającym było powołanie się przez skarżących na „przegranie sprawy”, spełnienie wymagania przewidzianego art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. traciłoby sens (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 listopada 2007 r., III BP 7/07, OSNP 2009, nr 1-2, poz. 11; z 8 grudnia 2009 r., III CNP 53/09 oraz z 21 czerwca 2023 r., I CNP 204/22). Nieuwzględnienie powództwa nie może być utożsamiane z wyrządzeniem szkody, której rozmiary odpowiadałyby wartości dochodzonego przez powoda roszczenia w postępowaniu zakończonym wyrokiem objętym skargą. Nieuzyskanie przez stronę żądanej w postępowaniu sądowym ochrony prawnej nie zawsze bowiem będzie prowadzić do powstania uszczerbku majątkowego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2016 r., IV CNP 2/16 i z 14 kwietnia 2016 r., III CNP 2/16). Poniesienie takiego uszczerbku w związku z oddaleniem powództwa strona powinna wykazać w sposób wyżej przedstawiony, czego skarżący nie uczynił.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie także wskazano, że przesłanka z art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. jest spełniona, gdy skarżący przeprowadzi wyodrębniony wywód prawny, z którego wynika, że ani skarga kasacyjna, ani skarga nadzwyczajna, ani skarga o wznowienie postępowania, a także inne środki procesowe (np. powództwo przeciwegzekucyjne) nie są w sprawie dopuszczalne

lub nie mogą zostać skutecznie wniesione. Skarżący tego wymagania nie spełnił wskazując jedynie, na regulację zawartą w art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c.

Mając powyższe na względzie, orzeczono jak w sentencji (art. 424⁸ § 1 k.p.c.). Zawarty w odpowiedzi przeciwnika skargi na skargę wniosek o zasądzenie na jego rzecz od skarżącego kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym podlegał oddaleniu, albowiem nie domagał się on odrzucenia skargi w następstwie braków konstrukcyjnych, lecz wniósł wyłącznie o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania lub o jej oddalenie i z tymi tylko żądaniami związany był wniosek o przyznanie kosztów postępowania. Skoro skarga została odrzucona, to koszty sporządzenia i wniesienia odpowiedzi na skargę nie mogą być uznane za koszty celowej obrony, albowiem wniosek o ich zasądzenie związany był z innym oczekiwanym rozstrzygnięciem (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, OSNC 2015, nr 7 - 8, poz. 91, z 5 grudnia 2013 r., III SK 23/13 i z 18 grudnia 2012 r., II CSK 397/12).

(A.D.)

[r.g.]